

Základní škola Liberec, Aloisina výšina 642, příspěv. organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

PREVENTIVNÍ PLÁN PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

Základní údaje:

název: Základní škola Liberec, Aloisina výšina 642, příspěv. org.
sídlo: Aloisina výšina 642, 460 15 Liberec 15
IČ: 65100280
právní forma: příspěvková organizace
ředitel školy: Mgr. Jaroslav Vykoukal
webové stránky: www.zs-aloisinavysina.cz
e-mail: info@zs-aloisinavysina.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

DLOUHODOBÉ CÍLE

I. ÚVOD

Cílem primární prevence je vést děti ke zdravému životnímu stylu, ke správným postojům vůči zátěžím a problémům, zvyšovat jejich odolnost vůči rizikovému chování.

Preventivní program vychází z již dříve zpracovaných preventivních programů a ze školního vzdělávacího programu Škola pro život, škola tvořivě.

Základním principem preventivní strategie je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, rozvoj dovedností a formování postojů, které vedou k odmítání všech druhů sebe-destructivního chování, projevů agresivity, porušování zákona. Důležitou součástí je prohlubování komunikačních dovedností mezi učiteli, rodiči a žáky, posilování sebevědomí, sebeúcty, vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nudě - smysluplné využívání volného času.

Preventivní program vychází z pokynu MŠMT, č. j. : 1454/2000-51 a z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních pod č. j. 21291/2010-28 (je přílohou preventivního programu, k dispozici u metodika prevence), které do prevence rizikového chování zařazují konzumaci drog včetně alkoholu a kouření, kriminalitu, gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, kyberšikanu, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus, týraní a zneužívání, poruchy příjmu potravy, rizikové sporty, doprava. Cílem programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem, řešit konflikty, překonávat překážky, zvládat základní sociální dovednosti.

Preventivní program je založen na prolínání nespécifické a specifické prevence.

II. ZAMĚŘENÍ NA MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK - I. STUPEŇ

Primární prevenci na I. stupni má na starosti především třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě, vlastivědě, literární výchově, dramatické výchově. Při výuce se využívají různé metody - výklad, vyhledávání a předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, metody dramatické výchovy, rozhovor, diskuse. Lze využít materiály školy z oblasti prevence.

Zaměření na mladší školní věk:

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě, ve škole
- osvojování a upevňování základních návyků z oblasti hygieny, životosprávy
- předání základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem, cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- včasné odhalování specifických poruch učení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- kulturní a estetické prostředí, do jehož tvorby se žáci zapojí
- včasné odhalování rizikového chování v třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči

1.ročník:

- osobní bezpečí
- základní zásady mezilidské komunikace, řešení konfliktů

- vztahy v dětském kolektivu
- každý člověk je jiný
- základní hygienické návyky
- režim dne
- využití volného času
- rodina jako bezpečné místo
- vzájemné pochopení, komunikace
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- dopravní výchova

2. ročník:

- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- využívání volného času
- vyjádření vlastního názoru, přání
- dopravní výchova

3. ročník:

- pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana
- lidské tělo a smysly ve vztahu k návykovým látkám
- lidé kolem nás, multikulturní výchova
- využívání volného času
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- centra pomoci, krizové linky
- dopravní výchova

4. ročník:

- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy z oblasti drogové závislosti
- vztahy v dětském kolektivu
- vyjadřování názorů, pocitů, postojů
- dopravní výchova

5. ročník:

- domov, rodina, důvěra, vztahy
- preference pozitivních životních cílů
- léčivé a návykové látky, jejich působení na lidské tělo
- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- vztahy v dětském kolektivu
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- nebezpečí při komunikaci s cizími osobami, odmítnutí
- centra pomoci, krizové linky
- dopravní výchova

Na konci I. stupně by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a s dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- chránit se před cizími lidmi
- mít základní hygienické návyky
- správně si zorganizovat svůj volný čas
- rozlišit léky a návykové látky
- mít základní informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítnout, říci ne
- znát místa, kam se obrátit o pomoc, centra odborné pomoci, krizové linky
- znát zásady bezpečného chování v dopravním provozu – chodec, cyklista

III. ZAMĚŘENÍ NA STARŠÍ ŠKOLNÍ VĚK - II. STUPEŇ

Prevenční na II. stupni je třeba koordinovat tak, aby nedocházelo k překrývání témat a k přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, přírodopis, chemie, literární výchova. K práci lze využít metodu výkladu, vyhledávání a předávání informací, samostatnou práci, práci s médii, projektové vyučování, metody dramatické výchovy, skupinovou práci, hraní rolí, rozhovor, diskusi.

Zaměření na starší školní věk:

- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- udržování a rozvíjení příznivého klimatu ve třídě a ve škole, řešení případných problémů
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- správná životospráva, nebezpečí poruch příjmu potravy
- kulturní a estetické prostředí, na jehož tvorbě se žáci podílejí
- nabídka volnočasových aktivit
- účast v soutěžích

- prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, kouření, jiných návykových látek vandalismu, komerčního sexuálního zneužívání, rasismu, xenofobie, intolerance, násilí
- vytváření právního povědomí

6. ročník:

- zdravý životní styl, vhodné využití volného času
- ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence
- rizika zneužívání návykových látek
- způsoby odmítání
- centra odborné pomoci

7. ročník:

- komunikace mezi lidmi
- mezilidské vztahy
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana
- využití volného času
-

8. ročník:

- působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka
- rozvoj sebepoznání, sebepojetí, sebehodnocení
- komunikace s dospělými, vztah k autoritám
- řešení problémů, konfliktů, chování v krizových situacích
- duševní hygiena, citové prožívání
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- kontaktní centra odborné pomoci

9. ročník:

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- právní odpovědnost, trestní normy
- pozitivní životní cíle a hodnoty

- ochrana před stresem, náročné životní situace
- reálné hodnocení vlastních schopností, dovedností, předpokladů, profesní orientace

Na konci ZŠ by žáci měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organismus
- orientovat se v problematice závislostí
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku, centra odborné pomoci
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, umět odmítnout
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

IV. NABÍDKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

- snaha maximálně zapojit žáky do zájmových útvarů a nepovinných předmětů organizovaných školou, školní družinou: zájmová tělesná výchova (fotbal, florbal, basketbal, volejbal, vybíjená, cyklistika), technické činnosti (zaměření na estetickou výchovu), pěvecký sbor, informatika, dramatická výchova, keramika, kroužky v rámci školní družiny (taneční, dramatický, hry na hudební nástroj, vaření, výtvarný aj.)
- spolupráce se zájmovými a sportovními oddíly – pomoc při náboru, prezentaci výsledků, pronájem prostor

PREVENTIVNÍ PLÁN NA ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ Aloisina výšina se nachází v klidném přírodním prostředí okrajové části Liberce obklopena zelení. Spádovým obvodem školy jsou sídliště Kunratická a Králův Háj, část žáků dochází z lokality Nová Ruda nebo dojíždí z celého města. Škola je spádovou školou pro děti z krizového centra Paprsek, které do školy dochází po dobu svého pobytu v centru, zpravidla cca 1 – 3 měsíce. Škola je dobře dostupná autobusovými linkami 22, 29 a 56.

Školu tvoří 6 navzájem propojených pavilonů (pavilon I. stupně, II. stupně, pavilon se 3 hernami školní družiny, školním klubem, dílnami, keramickou dílnou, samostatný pavilon školní jídelny s kuchyní a 2 tělocvičny).

Ke škole patří oplocené školní hřiště s atletickým oválem. Oddělené přestávkové plochy pro I. a II. stupeň jsou vybavené basketbalovými koši, stoly na stolní tenis.

Školní zahrada, kde děti mohou trávit za pěkného počasí hlavní přestávky a v odpoledních hodinách volný čas děti ze školní družiny, je hojně využívána.

V budově školy se nachází 23 tříd a 14 odborných učeben. Kmenové třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi, na I. stupni jsou doplněny hracím koutem. Pro výuku na II. stupni slouží odborné učebny fyziky a chemie, přírodopisu, jazyků, hudební výchovy, výtvarné výchovy, 2 učebny dílen, cvičný byt vybavený funkční kuchyní, keramická dílna, učebna výpočetní techniky. Vzhledem k naplněnosti školy slouží některé odborné učebny i jako kmenové třídy.

V době volna a přestávek mohou žáci využívat hrací kouty na chodbách i pingpongové stoly uvnitř budovy.

V areálu školy se nachází pobočka Krajské vědecké knihovny v Liberci.

V každém ročníku (kromě 1. ročníku) je jedna třída s rozšířenou výukou tvořivých a estetických činností.

V tomto školním roce školu navštěvuje 572 žáků, 330 na I. stupni, 242 na II. stupni.

Z hlediska rizikového chování se jako problematické mimo školu jeví bývalé nákupní centrum Luna naproti škole (děti přijíždějící autobusy MHD jím procházejí), kde se nachází vietnamská prodejna, v níž děti nakupují často nevhodné občerstvení (energetické nápoje), a restaurace nižší cenové skupiny.

Ve škole jsou to prostory WC, které je obtížné pokrýt dohledem. Během přestávek se žáci podle vnitřního řádu školy mají pohybovat jen v prostorách, které jsou dohledem pokryty (ve vnitřním řádu školy podrobně specifikováno).

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISŤE

Poskytuje komplexní poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. K hlavním cílům patří aktivity vedoucí k vylepšení sociálního klimatu školy (posílení pozitivních vztahů mezi všemi subjekty školy, rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami).

Aktivity ŠPP zajišťuje výchovná poradkyně, speciální pedagožka a metodička prevence.

Informace o časech a místě konzultačních hodin lze nalézt na webu školy, na nástěnce ve vstupní hale, žáci a rodiče jsou informováni na začátku školního roku.

Výchovná poradkyně

- vykonává činnosti poradenské, informační, metodické
- poskytuje informace o školách, přijímacím řízení a přihláškách na SŠ (kariérové poradenství)
- zajišťuje skupinové návštěvy žáků školy v informačních poradenských střediscích úřadu práce
- poradenství při problémech se zvládnutím učiva
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení, zajišťuje je v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- pomáhá vyhledávat žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a pomáhá připravovat návrhy na další péči o tyto žáky
- připravuje podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školským poradenským zařízením a koordinuje podpůrná opatření u těchto žáků
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (zejména s PPP)

- předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
- poradenství při problémech ve vztazích se spolužáky, s učiteli, ale i s osobními problémy (rodina apod.)
- ve spolupráci s třídními učiteli pomáhá zachycovat varovné signály rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- spolupracuje s rodiči problémových žáků, přisedí ve výchovné komisi

Speciální pedagožka

- vykonává činnosti diagnostické, reedukační a intervenční
- vyhledává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- diagnostikuje speciální vzdělávací potřeby žáka (shromažďuje údaje o žákovi), analyzuje a vyhodnocuje získané údaje
- vytyčuje hlavní problémy žáka, stanovuje individuální plán podpory v rámci školy
- zajišťuje krátkodobé i dlouhodobé individuální práce se žákem či se skupinou žáků (činnosti reedukační, kompenzační, stimulační)
- participuje na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu (v kooperaci s třídním učitelem, s učiteli odborných předmětů, se zákonnými zástupci žáka, se žákem)
- zajišťuje speciální pomůcky a didaktické materiály
- poskytuje speciálně pedagogické poradenské služby a intervence pro žáky, zákonné zástupce a pedagogy školy
- konzultuje s pracovníky specializovaných poradenských pracovišť
- koordinuje speciálně poradenské služby ve škole
- vede dokumentace případů a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů

Metodička prevence

- vykonává činnosti poradenské, informační, metodické a koordinační
- koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci preventivního programu školy
- koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, projevů sebepoškozování a další forem rizikového chování
- metodicky vede činnosti učitelů školy v oblasti prevence rizikového chování, zajišťuje a předává odborné informace o této problematice
- koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování a zajišťuje je v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vede a průběžně aktualizuje databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování
- poskytuje poradenské služby žákům s rizikem či projevy sociálně nežádoucího chování a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště
- ve spolupráci s třídními učiteli pomáhá zachycovat varovné signály rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- poradenství při problémech ve vztazích se spolužáky, s učiteli, ale i s osobními problémy

- spolupracuje s rodiči problémových žáků, přisedící ve výchovné komisi

VNITŘNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

Pedagogové školy mohou využít pro zařazení preventivních témat do třídnických hodin, do vyučovacích hodin či pro rozšíření svých znalostí z oboru rizikového chování a prevence odbornou a metodickou literaturu a videotéku. Příloha č. 1.

Rodičům jsou předávány všechny důležité informace na webových stránkách školy, prostřednictvím el. ŽK, informačních letáků, na třídních schůzkách, e-mailem, telefonicky, v písemné podobě na nástěnce ve vstupní hale. Rodiče mají možnost telefonicky a e-mailem kontaktovat kteréhokoliv pracovníka školy (kontakty na webových stránkách školy), případně si domluvit schůzku.

Žáci jsou informováni svými třídními učiteli, důležité informace se zapisují do sdělení v písemné podobě, jsou na webových stránkách školy (aktuality pro jednotlivé třídy), na nástěnkách ve třídách, na nástěnce ve vstupní hale.

VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

Tvoří širší podpůrnou síť institucí, odborníků, informací a služeb, které pomáhají připravit, stabilizovat a rozvíjet preventivní program. Seznam viz příloha č. 2.

ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Žáci mají možnost se obrátit se svým problémem na jakéhokoliv pedagoga buď přímo nebo prostřednictvím e-mailových kontaktů uvedených na webových stránkách školy, případně anonymně pomocí schránky důvěry (umístěny na přístupném místě na I. a II. stupni a ve vstupní hale). K řešení problémů v obecné rovině mohou využít i školní parlament.

S žáky o všech tématech otevřeně hovoříme, přihlížíme k jejich názorům, snažíme se vytvářet takovou atmosféru, aby se žáci bez jakéhokoli strachu a ostychu se svými obavami nebo problémy svěřili. Nejčastěji si stěžují na vztahy ve třídě (pomluvy, ostrakismus, zneužívání sociálních sítí).

Z diskusí a rozhovorů v rámci třídních schůzek či konzultací vyplývá, že zákonní zástupci nejčastěji se svými dětmi řeší problémy týkající se chování žáků vůči sobě (ve škole, mimo školu, na sociálních sítích). O jiných tématech z oblasti rizikového chování obvykle hovoří, až když se jich samotných nějak dotýkají. V případě, že dítě prochází nějakým kritickým obdobím (změny v rodině, dospívání), obrací se zákonní zástupci na třídní učitele nebo na pracovníky školního poradenského pracoviště.

Tak jako každý školní rok proběhlo dotazníkové šetření v jednotlivých třídách (dotazník B3, realizuje a vyhodnocuje speciální pedagožka), s jeho závěry třídní učitelé dále pracují.

VYHODNOCENÍ MPP ZA ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

Naplňování MPP v průběhu školního roku 2019/2020 bylo poznamenáno coranovirovou pandemií a s tím související distanční výukou od 16. 3. 2020. Z tohoto důvodu se podařilo realizovat pouze některé naplánované aktivity.

Podrobný přehled – viz příloha č. 3 – Systém výkaznictví (v písemné podobě k dispozici u metodika prevence).

Z objednaných preventivních programů realizovaných o. p. s. Maják proběhly tyto programy: Zdravé tělo pro 2. ročníky, Agrese pro 3. ročníky, Alkohol a kouření pro 4. ročníky, Kybersvět pro 5. ročníky, Sranda, nebo ubližování pro 6. ročníky, Krása pro 7. ročníky, Digitální domorodci pro 8. ročníky, Extremismus pro 9. ročníky.

V 7.B a v 7. C byl dokončen program Naše třída, můj hrad pro zlepšení vzájemných vztahů ve třídě. 8.B absolvovala únikovou hru ve Vklubu, rovněž zaměřenou na klima třídy, s podobným cílem se 8.A zúčastnila programu organizace Střevlák Fish bank. 9. ročníky absolvovaly návštěvu veletrhu vzdělávání Educa a návštěvu úřadu práce, rovněž besedu s rodinným psychologem.

Na prevenci bylo zaměřené projektové vyučování v 1. B (lidské tělo) a 4. A (dopravní výchova)

V průběhu školního roku bylo řešeno několik případů nevhodného chování ke spolužákovi a dva případy skrytého záškoláctví.

Některé třídy uskutečnily mezi dětmi oblíbené spaní ve škole.

Pro rodiče a žáky proběhly vánoční dílničky, pro rodiče bylo určené divadelní vystoupení družiny.

Podařilo se nám uspět v dotačním řízení KÚ a získat dotaci na preventivní programy Majáku. Ovšem vzhledem k nastalé situaci bylo vše zrušeno, i v příštím školním roce budeme tedy spoléhat na finanční podporu ze strany Rady rodičů při ZŠ Aloisina výšina.

CÍLE MPP

1. DLOUHODOBÉ - viz úvod

2. KRÁTKODOBÉ

Budeme udržovat spolupráci s rodiči, efektivní komunikaci, otevřenost školy, maximálně využijeme potenciál rodičů pro chod školy. Budeme pokračovat v akcích pro rodiče a žáky, které se osvědčily.

I nadále se zaměříme na zlepšování klimatu tříd (na základě dotazníkového šetření), vzájemných vztahů ve třídě, na projevy agresivního chování, zejména v nově vzniklých kolektivech v 1. a 6. ročníku.

Z hlediska bezpečnosti žáků při pohybu ve škole budeme opakovaně apelovat na důsledné dodržování školního řádu. Pedagogové budou jednotně postihovat kázeňské přestupky. Případné podezření na záškoláctví či skryté záškoláctví budeme bezodkladně řešit ve spolupráci se zákonnými zástupci a dalšími institucemi.

Ve spolupráci s o. p. s. Maják budeme pokračovat v realizaci komplexního preventivního programu, který tato organizace nabízí.

Budeme podporovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí.

Budeme průběžně doplňovat systém výkaznictví.

Pokusíme se získat dotaci či grant na částečné pokrytí nákladů na preventivní programy.

HARMONOGRAM AKTIVIT PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŠK. ROK 2020/21

Pro žáky

a) nescifická prevence

- soubor pravidel zajišťující vyšší standard bezpečnosti ve vztahu k rizikovému chování: Školní řád (pravidla pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví tělesného i duševního, opatření k posílení kázně)
- nabídla volnočasových aktivit – viz příloha č. 4
- třídní výlety, sportovní kurzy (lyžařský pro 7. a 8. ročník, cyklistický pro 9. ročník) a další sportovní akce (turnaj ve stolním tenise – Memoriál Vrátí Kočího, Vánoční laťka), kulturní pořady a programy, vědomostní soutěže, olympiády, programy centra Střevlák a DDM – Vklubu, KVK
- pro žáky a rodiče: jarmark, Než zazvoní zvonec – na závěr školního roku, rozloučení s devátáky, besídka školní družiny (vánoční, ke Dni matek), pasování na čtenáře, Škola nanečisto
- třídnické hodiny

b) specifická

- harmonizační program Majáku pro nové vzniklé kolektivy 6. tříd
- Zdravé tělo pro 2. ročník
- Agrese pro 3. ročník
- Komplexní preventivní program Jdi dál! pro 4. – 9. ročník
- Dopravní výchova na dopravním hřišti pro 4. ročník
- Dopravní soutěž pro 4. – 9. ročník
- Veletrh vzdělávání Educa, návštěva Úřadu práce pro 9. ročník
- Návštěva soudního jednání pro 9. ročník
- Beseda Čas proměn pro 7. ročník

Pro pedagogy

- metodické vedení v oblasti prevence rizikového chování, předávání odborných informací o této problematice
- dostupnost odborné literatury
- akce pořádané pro žáky, rodiče a pedagogy (jarmark, Než zazvoní zvonec, pasování na čtenáře, Škola nanečisto, rozloučení s devátáky...)

Pro zákonné zástupce

- beseda ve spolupráci s Policií ČR – Sociální síť, kyberšikana
- pravidelné schůzky Rady rodičů při ZŠ Aloisina výšina
- třídní schůzky (2x ročně, 1. a 6. ročník 3x ročně)
- předávání všech důležitých informací prostřednictvím ŽK, el. ŽK, informačních letáků, e-mailem, telefonicky, na webových stránkách školy, na nástěnce ve vstupní hale
- konzultační hodiny s pedagogy
- schůzka s rodiči budoucích prvňáčků
- schůzka s rodiči žáků 9. ročníku – volba povolání
- akce pořádané pro žáky, rodiče a pedagogy (jarmark, Než zazvoní zvonec, pasování na čtenáře, Škola nanečisto, rozloučení s devátáky...), besídka školní družiny

Realizace harmonogramu se bude odvíjet od aktuální epidemiologické situace.

EVALUACE MPP

Při hodnocení MPP využíváme kvantitativní (počet realizovaných akcí, počet zapojených žáků apod.) a kvalitativní ukazatele. Hodnotíme jednotlivé akce formou rozhovoru s žáky a pedagogy. Důležitým měřítkem úspěšnosti MPP je také množství a závažnost případů rizikového chování, které se ve škole objeví a je řešeno, dále informace od žáků získané např. ze schránek důvěry. Při evaluaci přihlížíme i k informacím od zákonných zástupců. Evaluace MPP je uvedena ve výkaznictví a ve výroční zprávě školy.

Vypracovala J. Hodbořová, školní metodik prevence.....
Schválil ředitel školy Mgr. Jaroslav Vykoukal.....
S MPP byli seznámeni pedagogové na provozní poradě 31.8. 2020

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Vnitřní informační zdroje – seznam odborné literatury a DVD
- Příloha č. 2: Vnější informační zdroje – organizace a služby poskytující odbornou pomoc
- Příloha č. 3: Výkaznictví za škol. rok 2019/20 – k dispozici u metodika prevence
- Příloha č. 4: Nabídka volnočasových aktivit
- Příloha č. 5: Postup školy při řešení drogových problémů
- Příloha č. 6: Postup školy při řešení šikany
- Příloha č. 7: Krizový plán pro řešení situací vzniklých na základě problémového chování žáka (skupiny žáků)

PŘÍLOHA K MPP Č. 1: VNITŘNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE - SEZNAM ODBORNÉ LITERATURY A DVD

1. Prekopová, Schweizerová: Neklidné dítě, Portál, 1994
2. Canfield, Siccone: Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře, Portál, 1998
3. Bakalář: Předposlední psychohry, Portál, 2000
4. Karasová: Jak budovat dobrý vztah učitelem a žákem, Portál, 1995
5. Ruckerová – Voglerová: Učení bez stresu, Portál, 1994
6. Hermová: Psychomotorické hry, Portál, 1994
7. Eis: Malá životní klopýtnutí, Portál, 1999
8. Fischer: Učíme děti myslet a učit se, Portál, 1997
9. Smith: Třída plná pohody, Portál, 1994
10. Nesnídalová: Extrémní osamělost, Portál, 1995
11. Matějček, Dytrych: Děti, rodina a stres, Galén, 1994
12. Caiatiová, Delačová, Mullerová: Volná hra, Portál, 1995
13. Day: Kde se to v nás bere. Portál, 1994
14. Michalová: Specifické poruchy učení, Tobiáš, 2001
15. Lewis: Tajná řeč těla, Victoria Publishing, 1995
16. Zelinková: Poruchy učení, Portál, 2003
17. Cangelosi: Strategie řízení třídy, Portál, 1994
18. Zelinková: Poruchy učení, Portál, 1994
19. Praško, Prašková: Asertivitou proti stresu, Grada, 1996
20. Hoppeovi, Krobek: Sociálně psychologické hry pro dospívající, Portál, 2001
21. Patersonová: Připravit, pozor, učíme se, Portál, 1996
22. Říčan: Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál, 1995
23. Kolář: Skrytý svět šikanování, Portál, 1997
24. Šimanovský, Mertin: Hry pomáhají s problémy, Portál, 1996
25. Hermochová: Hry pro život 2, Portál, 1995
26. Pike, Selby: Cvičení a hry pro globální výchovu 2, Portál, 2000
27. Riefová: Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole, Portál, 1999
28. Kolář: Nová cesta k léčbě šikany, Portál, 2011
29. Elliottová: Jak ochránit své dítě, Portál, 1995
30. Drtinová, Koukolík: Odlišné dítě, Vyšehrad, 1994
31. Kopřiva: Lidský vztah jako součást profese, Portál, 2006
32. Hermochová, Neuman: Hry do kapsy 1 – 5, Portál, 2003

DVD

Mezi stěnami

Jakub

Mezi nimi

Na hraně

Sami

PŘÍLOHA K MPP Č. 2: VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE – ORGANIZACE A SLUŽBY POSKYTUJÍCÍ ODBORNOU POMOC

1. **Odbor sociální péče Magistrátu města Liberec** Bc. Jana Špringlová– vedoucí Oddělení sociálně – právní ochrany dětí, springlova.jana@magistrat.liberec.cz , Věra Mašinová - vedoucí oddělení kurátorské činnosti, masinova.vera@magistrat.liberec.cz
2. **Pedagogicko-psychologická poradna Liberec** Truhlářská 3, 460 01 Liberec 2 482 710 517, pppliberec@volny.cz, www.pppliberec.cz Mgr. Jana Hlavová, PhDr. Anna Jirsáková – okresní metodik prevence, jirsakova@pppliberec.
3. **Krajský úřad LK - Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu** dana.splichalova@kraj-lbc.cz (sekretariát), krajský metodik prevence: Mgr. Miroslav Hlubuček, Mgr. Jana Paulů – krajský protidrogový koordinátor
4. **SVP Čáp Liberec** Na Výšinách 451/9, 460 05 Liberec 5, 482 750 807 svp_lbc@centrum.cz, www.svp-lbc.cz
5. **Zdravotní ústav se sídlem v Liberci**, U Sila 1139, 463 11 Liberec, 482 411 628, 732 926 877 www.zulib.cz
6. **Linka důvěry** Liberec 485 177 177, 485 106 464 www.linka-duvery.cz
7. **Centrum ambulantních služeb Advaita** Falberova 123, Liberec 5, 482 750 607 www.advaitaliberec.cz
8. **Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje**, p. o. <http://www.cipslk.cz/>
9. **Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy** Dvorská 445, Liberec 5 - Králův Háj, 460 05, 485 108 866, 485 103 190, 606 167 312 <http://www.rpliberec.cz/>
10. **Dětské psychiatrické oddělení při Krajské nemocnici Liberec** Školní 430, Liberec 485 101 102, MUDr. Jana Prouzová - primářka jana.prouzova@nemlib.cz PhDr. Jitka Havlová - psycholog jitka.havlova@nemlib.cz - dětská psychologická i psychiatrická ambulance

11. **Detox Liberec** Psychiatrické oddělení, Nemocnice Liberec, Husova 10 460 63
Liberec 1, 485 312 229 www.nemlib.cz

12. **K-centrum Liberec** kc.liberec@mostknadeji.cz vedoucí: Bc. Jirí Simeth - klienti nad 15 let!

13. **Dětský diagnostický ústav Liberec** U opatrovny 444/3, 460 01 Liberec 4,
485 341 102 skola@ddu-liberec.cz, www.ddu-liberec.cz

14. **Člověk v tísni, o.p.s. (Programy soc. integrace)**
<http://www.clovekvtsni.cz/cs/socialni-prace>

15. **Linka bezpečí dětí a mládeže** 800 155 555

16. **Městská policie** tel.: 773 778 894

17. **Maják, o.p.s.** Konopná 776, 460 14 Liberec 14 www.majakops.cz

18. **Bezplatná nonstop telefonická linka** 116 000 - linka pomoci pro pedagogy/
rodiče/žáky

PŘÍLOHA K MPP Č. 4 – NABÍDKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

- tvořivá dramatika
- flétny
- keramika
- včelařský kroužek
- hry s řečí (logopedie)
- vybíjená
- hra na kytaru
- divadelní soubor
- výtvarný ateliér
- vaření
- fotbal
- florbal
- pěvecké sbory
- taneční soubor
- anglický jazyk

PŘÍLOHA K MPP Č. 5: POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ DROGOVÝCH PROBLÉMŮ

1. u žáka byly nalezeny tzv. legální drogy (alkohol, cigarety):
  - a) látky budou žáku odebrány a odevzdány zákonnému zástupci
  - b) žák bude potrestán kázeňským opatřením za závažné porušení školního řádu (ředitelská důtka, zohlednění při klasifikaci chování na konci klasifikačního období)

2. u žáka bylo zjištěno nedovolené vlastnictví drogy:
  - a) látka bude žáku odebrána, zajištěna, uložena (vše za přítomnosti svědků zaprotokolováno)
  - b) budou informováni zákonní zástupci
  - c) bude informována policie - protidrogové oddělení, zajištěná látka jí bude předána
  - d) žák bude potrestán kázeňským opatřením za závažné porušení školního řádu (ředitelská důtka, zohlednění při klasifikaci chování na konci klasifikačního období)

3. žák je ve škole pod vlivem drogy:
  - a) žáku bude poskytnuta první pomoc
  - b) bude přivolána lékařská pomoc
  - c) budou informováni zákonní zástupci
  - d) bude informována policie - protidrogové oddělení
  - e) věc bude nahlášena na příslušné oddělení magistrátu
  - f) žák bude potrestán kázeňským opatřením za závažné porušení školního řádu (ředitelská důtka, zohlednění při klasifikaci chování na konci klasifikačního období)

4. žák je ve škole přistižen při distribuci drog:
  - a) žáku bude látka odebrána, zajištěna, uložena (vše za přítomnosti svědků zaprotokolováno)
  - b) bude informována policie - protidrogové oddělení
  - c) budou informováni zákonní zástupci
  - d) věc bude nahlášena na příslušné oddělení magistrátu
  - e) žák bude potrestán kázeňským opatřením za závažné porušení školního řádu (ředitelská důtka, zohlednění při klasifikaci chování na konci klasifikačního období)

5. na půdě školy byly nalezeny drogy:
  - a) látka bude zajištěna, uložena (vše za přítomnosti svědků zaprotokolováno)
  - b) bude informována policie - protidrogové oddělení

6. škola zjistí, že se v jejím okolí distribuují drogy:
a) bude informována policie - protidrogové oddělení

KRIZOVÝ SCÉNÁŘ PŘI PROBLÉMECH S DROGAMI

1. Učitel zjistí, že je žák ve škole pod vlivem drogy:
  - odvede žáka ze třídy na chodbu (izoluje jej od ostatních dětí)
  - okamžitě informuje vedení školy (telefonicky, vysláním spolehlivého žáka), po příchodu vedení školy se vrátí do třídy
  - ředitel (zástupce) informuje preventivu, zajistí za něj zástup
  - společně (vedení školy a preventiva) rozhodnou podle zdravotního stavu žáka o možném přivolání lékaře, odvedení k lékaři
  - informují rodiče žáka, ti si v co nejkratší době žáka ze školy odvedou
2. Učitel nalezne ve škole drogu:
  - zajistí, aby místo nálezu zůstalo izolováno
  - okamžitě informuje vedení školy a metodika prevence
  - místo nálezu je zdokumentováno (pořízeny fotografie)
  - vedení školy, metodik prevence přivolají policii
  - pokud není možné místo nálezu do příchodu policie uzavřít, je nalezená látka uložena, je pořízen protokol

PŘÍLOHA K MPP Č. 6: POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY

II. PROBLEMATIKA ŠIKANY

Cílem primární prevence v oblasti šikany je vést děti k posilování zdravého sebevědomí, sebedůvěry, sebehodnocení, vzájemné komunikace, sebestoposazování, umění kompromisu, tolerance a ohleduplnosti, řešení konfliktů, asertivního chování, vzájemné úcty i sebeúcty. Tento cíl je realizován zejména v rámci průřezového tématu osobnostní a sociální výchova, k jeho naplnění slouží i pravidelné třídnické hodiny, v nichž žáci spolu s učiteli pracují na zlepšení klimatu třídy a řeší aktuální problémy a situace.

K posilování vzájemných vztahů jsou využívány i školní výlety, cvičení v přírodě a další mimoškolní akce.

Na I. i II. stupni absolvují žáci programy realizované lektory o. p. s. Maják (popř. dalšími institucemi, podle aktuální nabídky) zaměřené na vztahy a klima ve třídě. Na škole jsou na I. a II. stupni instalovány schránky důvěry, žáci mohou využít i elektronickou podobu schránky důvěry.

V této oblasti škola vychází z Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních.

III. KRIZOVÝ SCÉNÁŘ PŘI VÝSKYTU POKROČILÉ ŠIKANY

Učitel objeví známky pokročilé šikany:

- vyšle spolehlivého žáka do kabinetu pro ostatní pedagogy (přivést minimálně 3)
- uzavře místnost, izoluje žáky do lavic, dozor dohlíží na svědky, aby se nedomlouvali
- izoluje agresory a oběti, předá je pedagogům (1žák – 1pedagog), zabrání domluvě, křivé skupinové výpovědi, v případě potřeby odebere mobilní telefony
- vytvoří seznam svědků
- provede výslech svědků, oběti, agresora, vše v jeden den
- v případě potřeby informuje policii
- informuje rodiče
- oznámí zjištěná fakta agresorům a jejich rodičům (pouze oznámení)
- výchovná komise uzavře případ, se závěrem seznámí rodiče

PŘÍLOHA K MPP Č. 7: KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ SITUACÍ VZNIKLYCH NA ZÁKLADĚ PROBLÉMOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKA (SKUPINY ŽÁKŮ)

- problémový žák může v případě pocitu očekávání „nezvládnutí situace“ opustit na vlastní žádost učebnu ještě před tím, než vyvolá konflikt (bude pod dohledem učitele, asistenta...)
  - v případě vzniku vážného konfliktu ve třídě problémový žák odchází pod dohledem dospělé osoby mimo učebnu do prázdné místnosti, kde se uklidní. Po uklidnění je veden k náhledu na své jednání, motivován ke spolupráci s dospělými, případně připraven k přijetí opatření
  - pokud nedojde ke zklidnění negativních emocí (zlepšení psychického stavu) a žák nebude schopen spolupracovat, vedení školy vyrozumí zákonného zástupce, aby si žáka ze školy odvedl
  - jestliže nebude možno zákonného zástupce kontaktovat a jednání žáka bude ohrožující pro něho samotného nebo jeho okolí, vedení školy přivolá RZS, PČR (dle situace a potřeb)
  - školní metodik prevence projedná s žákem a zákonnými zástupci možnost individuální terapie (např. v SVP Čáp, v PPP, konzultace u klinického psychologa, psychiatra – dle aktuálních potřeb)
  - krizová situace bude následně pedagogy a školním metodikem prevence vyšetřena a zaprotokolována
  - při zhoršení situace bude školní metodik prevence konzultovat další postup s metodičkou prevence PPP Liberec, případně s dalšími odborníky
  - podezření na spáchání trestného činu oznámí vedení školy ihned Policii ČR
  - o všech závažných problematických situacích, které pedagogové v souvislosti s chováním žáka zaznamenají, budou neprodleně informováni zákonní zástupci žáka
- STRUČNÝ PŘEHLED ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE:**

1. zamezit problémovému žákovi v ohrožujícím jednání
2. problémového žáka izolovat od třídního kolektivu
3. zajistit dohled nad problémovým žákem
4. v případě potřeby poskytnout první pomoc
5. zajistit bezpečí pro ohroženého žáka (žáky)
6. informovat vedení školy
7. podle potřeby volat RZS, PČR
8. uvědomit zákonné zástupce, požadovat vyzvednutí problémového žáka ze školy
9. vyšetřit incident
10. realizovat další potřebná opatření